

Sammanfattning

Av 2 kap. 11 och 13 §§ lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (kulturminneslagen) följer att länsstyrelsen ska utse vem som ska utföra särskild utredning, arkeologisk förundersökning och särskild undersökning (arkeologisk undersökning).

I promemorian föreslås en ny ordning som innebär att företagaren (dvs. exploatören) ska – efter det att länsstyrelsen har beslutat om en arkeologisk undersökning – utse den som ska utföra undersökningen. Det innebär att undantaget från upphandlingslagstiftningen i kulturminneslagen kan tas bort.

Förslaget medför att i de fall företagarna är upphandlande myndigheter eller enheter enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) ska valet av utförare av arkeologiska undersökningar ske med iakttagande av bestämmelserna i dessa lagar.

Det föreslås även vissa följdändringar i kulturminneslagen och i förordningen (1988:1188) om kulturminnen m.m.

Sammantaget innebär förslagen att roll- och ansvarsfördelningen mellan länsstyrelsen, företagaren och undersökaren tydliggörs. Länsstyrelsernas nuvarande uppgift att utse utförare av arkeologiska undersökningar förs över till företagarna som får tydligare kontroll över och ansvar för processen. Därigenom kan länsstyrelserna lägga större fokus på att utforma tydliga beslut om arkeologiska undersökningar med tillhörande villkor som ställs på undersökningarna utifrån kriteriet om vetenskapligt god kvalitet samt förstärka och utveckla tillsynsverksamheten. För-

slaget bedöms leda till bättre förutsättningar för konkurrens på lika villkor inom uppdragsarkeologin.

Vidare föreslås att det uttryckligen av lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter ska framgå att kommuner och landsting ska få ingå avtal med företagare om att utföra arkeologiska undersökningar. Med förslaget säkerställs att kommunala museer och regionala museer med kommunala eller landstingskommunala huvudmän även fortsättningsvis kan åta sig nämnda uppdrag. Det föreslås också att det ska regleras att verksamheten ska bedrivas på affärsmässiga grunder och att verksamheten ska få bedrivas utan anknytning till kommunens eller landstingets område eller dess medlemmar.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.